

Mobilių mašinų ir aparatų kasko draudimo taisyklės (ERGO, MMDT 2002) Nr. 16

§ 1. Draudėjo prašymas sudaryti draudimo sutartį

1. Draudėjas, norėdamas sudaryti mobilių mašinų ir aparatų kasko draudimo sutartį (gauti draudimo liudijimą - polisą), toliau tekste vadinama Sutartimi, pateikia draudikui nustatytos formos prašymą raštu. Jei toks rašytinis prašymas buvo pateiktas, pasirašius sutartį jis laikomas sudėtine jos dalimi.
Prašymas sudaryti sutartį gali būti pateikiamas per draudėjo įgaliotąjį atstovą. Draudikas turi teisę pareikalauti dokumentų, patvirtinančių atstovo įgaliojimus.
Jeigu sutarčiai sudaryti nebūtini išankstiniai duomenys, raštiško prašymo nebūtina pateikti.
2. Raštiško prašymo sudaryti sutartį forma pateikiama šių taisyklių 1 priede. Už prašyme pateiktų duomenų teisingumą atsako draudėjas.
3. Draudimo sutartis susideda iš draudimo poliso, draudimo taisyklių, prašymo sudaryti draudimo sutartį ir/ar pasiūlymo, jei jis buvo pateiktas raštu.
4. Draudikas, sudarydamas draudimo sutartis, naudoja standartines draudimo (liudijimo) formas arba tarp sutarties šalių sudaroma individuali draudimo sutartis.

§ 2. Draudimo sutarties šalys

1. Draudikas - UADB „ERGO LIETUVA“, Geležinio Vilko g. 6A, Vilnius.
2. Draudėjas – asmuo, sudaręs su draudiku mobilių mašinų ir aparatų kasko draudimo sutartį pagal šias draudimo taisykles ir privalantis mokėti draudimo įmokas bei turintis teisę gauti atsitikus draudimui įvykiui draudimo išmoką.
3. Naudos gavėjas – draudimo sutartyje draudėjo valia nurodytas asmuo, kuris draudimo sutartyje nustatytomis sąlygomis įgyja teisę į draudimo išmoką.

§ 3. Draudimo objektas

1. Apdrausti yra draudimo sutartyje ar pridėtame prie draudimo sutarties sąraše nurodyti daiktai.
Papildomi įrenginiai, reikmenys ir atsarginės dalys pagal šio paragrafo 2 b) dalį yra apdrausti tik tuomet, kai kiekvienas iš jų su draudimo sumomis atskirai nurodyti sąraše.
2. Gali būti apdrausti:
  - a) statybos įrenginiai ir mašinos, žemės ūkio, miško ir gamybinė technika;
  - b) papildomi įrenginiai, t.y. mobiliosios įrenginių dalys, kurios su pagrindiniu įrenginiu nėra neatskiriama susietos, taip pat apdraustų daiktų reikmenys ir atsarginės dalys;
  - c) kiti mobilieji ir transportuojamieji aparatai su nepastovia jų naudojimo vieta;
  - d) kartu gali būti apdraustos duomenų laikmenos (skaičiavimo mašinų informacijos kaupikliai), jeigu jie negali būti pakeičiami (pvz.: įvairių rūšių plokštelės), taip pat ir duomenys (mašinų priimama informacija), jeigu jie būtini pagrindinei apdraustojo daikto funkcijai (įmonių sistemų programiniai ar jiems prilygstantys duomenys); kitos duomenų laikmenos ir duomenys apdraudžiami tik tada, jeigu dėl to yra atskirai sutarta.
3. **Neapdraudžiama:**
  - a) transporto priemonės, pritaikytos vien tik kroviniams ar žmonėms vežti;
  - b) vandens ir oro transporto priemonės, taip pat plaukiojantys aparatai;

- c) eksploatacinės ir pagalbinės medžiagos, pavyzdžiui: degalai, chemikalai, filtravimo medžiagos, tepalai, aušinimo skysčiai ir valymo priemonės;
  - d) kitos dalys, kurios per įrenginio eksploatacinį laikotarpį paprastai daug kartų keičiamos, pvz.: formos, matricos, štampai, sietai, žarnos, filtrinės medžiagos, gumos, tekstilės bei dirbtinių medžiagų dangos, taip pat apsauginė danga, guoliai, trupintuvų kūjai ir plokštės.
4. Visų rūšių įrankiai, gražtai, kirstukai, peiliai, krumpliaračiai, žirkklės, pjūklai, šlifavimo diskai, transporterių juostos, sietai, žarnos, lynai, diržai, šepetėliai, padangos, grandinės, vikšrai, kabeliai yra apdrausti tik nuo tokių nuostolių, kuriuos jie patiria draudiminio įvykio atveju apgadinus apdraustąjį daiktą.
5. Draudikui ir draudėjui susitarus dėl draudimo sumos, papildomai gali būti apdraustos išlaidos ir nesilaikant pirmosios rizikos draudimo nuostatų pagal 21 paragrafo 4 punktą:
- a) tvarkymo ir atliekų pašalinimo išlaidos (22 paragrafo 3 ir 8 punktai), jeigu tai nėra atstatymo išlaidos po draudiminio įvykio pagal 22 paragrafo 2 punkto f) dalį;
  - b) grunto nukensminimo išlaidos po draudiminio įvykio (22 paragrafo 3 ir 8 punktai);
  - c) judėjimo ir apsaugos išlaidos po draudiminio įvykio (22 paragrafo 3 ir 8 punktai);
  - d) pervežimų oro transportu išlaidos po draudiminio įvykio (22 paragrafo 3 punktas).

§ 4. Draudiminiai įvykiai

1. Draudikas atlygina apdraustųjų daiktų nenumatytus ir staiga įvykstančius nuostolius. Nenumatytais laikomi nuostoliai, kurių draudėjas ar jo atstovai laiku nenumatė arba turėdami įmonės veiklai būtinas žinias ir patirtį nebūtų galėję numatyti. Ypač atlyginama už nuostolius dėl:
- a) pažeidimų pakrovimo ir vežimo metu, išskyrus transportavimą jūra;
  - b) demontavimo ir montavimo;
  - c) tiesioginio gamtos poveikio: žemės drebėjimo, nusėdimo, nuslinkimo, apsėmimo, potvynio, audros, ledonešio (išskyrus atvejį 5 paragrafo 3 a), šalnos;
  - d) ugnies, žaibo ar sprogo, taip pat atliekant gesinimo darbus;
  - e) klaidingo aptarnavimo, nesugebėjimo, aplaidumo ar trečių asmenų neteisėtus veiksmus;
  - f) konstrukcijų, medžiagų ar gamybos defektų;
  - g) trumpo sujungimo, per didelės srovės ar įtampos su liepsnos pasirodymais ar be jų elektros įrenginiuose;
  - h) matavimo, reguliavimo ar saugumo priemonių sugedimo;
  - i) vandens ar tepalo trūkumo;
  - j) vagystės su įsilaužimų ir plėšimo, jei buvo įvykdyti taisyklėse nurodyti reikalavimai dėl vagystės ir plėšimo.
- 1.1. Bet koku atveju apdraudžiama tik nuo tokių pavojų, kurie pažymėti draudimo variante. Draudimo variantai išvardyti šių taisyklių 6 paragrafe.
2. Už apdraustus pagal 3 paragrafo 2 d) duomenis atlyginama tik tuo atveju, jeigu duomenų praradimo ar pasikeitimo nuostoliai atsiranda dėl apdraustos duomenų laikmenos, kurioje buvo sukaupti šie duomenys, rizikos.
3. Už žalą, padarytą apdrausto įrenginio elektroninėms dalims, draudimo išmoka mokama tik tuomet, kai galima įrodyti, jog apdrausta rizika pakeičiamą vienetą (remonto atveju įprastas vieneto pakeitimas) ar bendrą visą apdraustą daiktą veikė iš išorės. Jei to neįmanoma įrodyti, tai pakanka didžiausios tikimybės, kad nuostoliai atsirado dėl apdraustos rizikos poveikio iš išorės.

Jei apdraustasis daiktas apgadinamas dėl neapdraustos rizikos, o dėl to apgadinamos kitos apdrausto daikto dalys, tai atlyginami pakeičiamų vienetų nuostoliai.

4. Jeigu draudimo sutartimi šalys nesusitarė kitaip, pagal šias taisykles neatlyginama bet kokia žala, nuostoliai ir išlaidos, kurios susijusios arba kurias tiesiogiai ar netiesiogiai sąlygojo šie įvykiai:

- a) karas, agresija, priešiški užsienio jėgų veiksmai (nepriklausomai nuo to, ar buvo paskelbtas karas, ar ne), pilietinis karas, maištas, revoliucija, sukilimas, vidaus neramumai, pasiekę sukilimo, karinės arba neteisėtos jėgos naudojimo mastą;
- b) bet kokio pobūdžio teroristiniai aktai.

Neatsižvelgiama į tai, kad žalos, nuostolių, išlaidų atsiradimui ar jų dydžiui galėjo turėti įtakos ir kitos priežastys bei aplinkybės.

Šiose taisyklėse terorizmo sąvoka reiškia pavojaus daugelio žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui arba infrastruktūros objektams sukėlimą naudojant arba grasinant naudoti jėgą (pvz., sprogdinant, padegant, paskleidžiant radioaktyvias, biologines ar chemines kenksmingas medžiagas, preparatus ar mikroorganizmus ir pan.) dėl politinių, religinių, ideologinių ar etninių tikslų, taip pat ir turint tikslą paveikti ar įbauginti vyriausybę, visuomenę ar jos dalį.

Pagal šią išlygą taip pat neatlyginama žala, nuostoliai arba išlaidos, sukeltos arba susijusios su reagavimu, kelio užkirtimu šio punkto a) ir b) dalimis nurodytiems veiksams ir įvykiams arba jų nuslopinimu.

§ 5. Bendrieji nedraudiminiai įvykiai ir išimtys

1. Draudikas nemoka draudimo išmokos už nuostolius:

- a) dėl panaudojimo tokio daikto, kuriam jau buvo būtinas remontas; tačiau draudikas atlygina nuostolius, jei nuostoliai susidarė nesant būtinybei remontuoti daiktą arba kai, draudikui pritarus, tas daiktas nuostolių atsiradimo metu buvo naudojamas iš dalies suremontuotas;
- b) dėl bet kokios rūšies karo ar vidaus neramumų;
- c) dėl branduolinės energijos;
- d) dėl:
  - gamybos sąlygojamo normalaus nusidėvėjimo;
  - gamybos sąlygojamo priešlaikinio nusidėvėjimo;
  - korozijos poveikio;
  - priedegų, šlako ar kitokių nuosėdų pertekliaus;
  - viruso elektronikos įrengimuose.

Šios išimtys negalioja įrenginių gretimoms dalims, kurios apgadinamos dėl tokių priežasčių ir jų pagal d) dalį dar nereikėjo atnaujinti;

- e) jeigu už juos turi atsakyti trečiasis asmuo kaip tiekėjas (gamintojas ar prekybininkas), įmonininkas ar turintis remontuoti pagal užsakymą;
- f) dėl draudėjo, draudėjo įmonės vadovybės arba jai atsakingo vadovo ar darbuotojo tyčios ar nurodymų bei veiksmų pažeidžiančių turto (mašinų ir įrengimų) įprastas eksploatacijos sąlygas ar naudojimo taisykles;
- g) dėl to, jog žalą padaręs draudėjas ar jo atstovas buvo neblaivus, apsvaigęs nuo narkotikų ar kitų svaigiųjų medžiagų. Šių taisyklių prasme neblaivumas ar apsvaigimas suprantamas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą tvarką;
- h) dėl turto konfiskavimo, arešto ar jo sunaikinimo valstybės valdžios institucijų nurodymu;
- i) dėl vagystės ar plėšimo, išskyrus atvejus, kai įvykis įvyko dėl:
  - (1) vagystės su įsilaužimu – neteisėtas apdrausto turto ar jo dalių pasisavinimas įsilaužiant į saugomo pastato užrakintą patalpą arba pilnai aptvertą ir saugomą teritoriją;

- (2) plėšimo – apdraustų daiktų atėmimas iš draudėjo atstovo panaudojus prieš jį prievartą.
  - j) dėl nepaaiškintamo objekto dingimo, apgavystės, sukčiavimo ar panašių apgavikiškų veiksmų;
  - k) dėl gaisro, ugnies ar sprogo, kurie kilo pačiame apdraustame objekte, jei įvykio dieną objektas buvo senesnis nei 5 metai amžiaus;
  - l) dėl funkcinių sutrikimų pašalinimo, jei tie sutrikimai nebuvo sukelti apdraustų daiktų žalos ar nuostolių.
2. Jeigu neįrodoma, kad nuostoliai atsirado dėl vienos iš 5 paragrafo 1 punkto b) ir c) nurodytų priežasčių, tai pakanka didžiausios tikimybės, kad nuostoliai atsirado dėl vienos iš tų priežasčių.
3. Tik esant atskiram raštiškam susitarimui, draudimo išmokos mokamos už:
- a) nuostolius, susijusius su ypatinga rizika, naudojant įrenginius:
    - hidrotechninėse statybose;
    - vandeningose vietovėse;
    - ant plaukiojančių aikštelių;
    - kasant tunelius ar vykdant kitus požeminius darbus;
  - b) praradimus ar sugadinimus dėl apsėmimo ar uždumblėjimo; tačiau šie nuostoliai yra apdrausti, jei daiktai sugadinami ar prarandami transportavimo metu (4 paragrafo 1 a) dalis).

§ 6. Draudiminės apsaugos variantai

Draudėjas gali pasirinkti draudimo variantą. Pasirinktas draudimo variantas pažymimas draudimo liudijime.

6.1 Draudimo variantas „XXL”

Standartinė šiose draudimo taisyklėse apibrėžta draudimo apimtis, įskaitant mašinų vidinius gedimus, t.y. konstrukcijų, medžiagų ar gamybos defektus, dėl apdraustos rizikos (variklių, pavarų, hidraulinių sistemų ir kitų mechanizmų gedimai).

6.2 Draudimo variantas „L”

Draudikas atlygina staiga ir nenumatytai atsiradusius apdrausto objekto nuostolius, išskyrus nuostolius dėl priežasčių, kurios vienareikšmiai išvardintos kaip išimtys. Apdrausti visi pavojai, paveikę draudimo objektą tiesiogiai iš išorės (kasko dengimas), išskyrus:

- a) konstrukcijų, medžiagų ar gamybos defektus;
- b) elektros, elektroninių, hidraulinių dalių, mechaninių ar kitų apdrausto mechanizmo dalių gedimus;
- c) kitus įvykius, kurie 5 paragrafe paminėti kaip neapdrausti pavojai.

Tiesioginis poveikis iš išorės – tai staigus ir netikėtas mechaninis poveikis į apdraustojo objekto paviršių.

6.3 Draudimo variantas „M”

Draudimas nuo išvardintų rizikų. Draudiminiais įvykiais laikomi tik tokie įvykiai:

- a) gaisras – ugnis, atsiradusi ne šiam reikalui skirtame židinyje arba išsiveržusi iš jo ir galinti plisti savaime;
- b) sprogo – tai dujų ar garų plėtimosi savybe pagrįstas staiga vykstantis jėgos pasireiškimas. Talpa (katilas, vamzdis ar kt.) sprogo tuomet, kai jos sienos sudraskomos, o dėl to išsilygina slėgių skirtumas talpos viduje ir išorėje. Jeigu talpos viduje sprogo sukelia cheminė reakcija, tai talpai padarytą žalą būtina atlyginti ir tuomet, kai jos sienos nesutrūksta. Nuostoliai dėl subatmosferinio slėgio nėra apdrausti.

- c) žaibo įtrenkimas – tiesioginis žaibo perėjimas į apdraustą daiktą;
- d) audra – klimato sąlygojamas oro masių judėjimas, esant vėjo stiprumui daugiau kaip 20 m/s.
- e) kruša – ledo gabaliukų krituliai, dažniausiai būdingi šiltajam metų laikui;
- f) vandalizmas – tyčinė trečiųjų asmenų veikla, kurios metu tyčia sugadinamas ar sunaikinamas apdraustas objektas;
- g) vagystė su įsilaužimu – neteisėtas apdrausto turto ar jo dalių pasisavinimas įsilaužiant į saugomo pastato užrakintą patalpą arba pilnai aptvertą ir saugomą teritoriją;
- h) avarija – apdrausto objekto sugadinimas ar sunaikinimas kelių eismo įvykio pasėkoje arba susidūrimas su kitu savaeigiu arba nejudančiu objektu draudimo vietoje.

Žalos, įvykusios dėl kitų įvykių, kurie nėra išvardinti šio paragrafo 6.3 punkte, nėra apdraustos.

§ 7. Draudimo vieta

1. Draudimo apsauga, priklausomai nuo to kaip yra pažymėta draudimo liudijime, galioja tik nurodytoje draudimo vietoje. Draudimo vieta yra draudimo liudijime nurodyta įmonės teritorija arba apdraustojo daikto naudojimo vieta.
2. Draudimo išmoka nemokama už nuostolius, kurie atsiranda už nurodytos teritorijos ribų, taip pat jeigu yra atlyginama pagal vežimo sutartį ar remonto užsakymą.

§ 8. Draudimo sutarties galiojimo pradžia ir terminai

1. Draudiko atsakomybė prasideda nuo draudimo sutartyje nurodytos datos, tačiau ne anksčiau, nei daiktai paruošti eksploatuoti ir sumokėta draudimo įmoka. Tik atskirai susitarus draudikas gali prisiimti atsakomybę už neparuošus eksploatuoti daiktus.

Daiktas laikomas paruoštu eksploatuoti, kai užbaigti jo bandymai ir, jeigu tai numatyta, po bandomojo laikotarpio paruoštas darbui arba kai jis jau naudojamas. Vėliau jo laikinai neeksploatuojant, draudimo apsauga nenustoja galioti. Ji galioja ir demontavimo bei remonto atvejais, taip pat pervežant daiktą draudimo vietoje.

2. Sutartis sudaroma minimaliam vienerių metų laikotarpiui ir atnaujinama kasmet, jeigu nėra viena iš draudimo sutarties šalių, likus ne mažiau kaip vienam mėnesiui iki draudimo metų pabaigos, nepraneša raštu kitai šaliai apie draudimo sutarties nutraukimą.
3. Laikina draudimo apsauga.

Draudikas atskiru raštu gali suteikti laikinąją draudimo apsaugą, kol bus baigtas rizikos vertinimas ir galutinai susitarta dėl draudimo sumos bei įmokos dydžio. Laikina draudimo apsauga suteikiama ne ilgesniam nei 2 mėnesių laikotarpiui ir pasibaigia nuo to momento, kai šalys susitaria dėl draudimo sumos ir įmokos dydžio bei pasirašo draudimo sutartį. Atsitikus draudimui įvykiui laikinos draudimo apsaugos metu, draudimo išmoka apskaičiuojama remiantis šiomis draudimo taisyklėmis, o nesumokėta metinė įmoka yra išskaičiuojama iš draudimo išmokos.

4. Pardavus apdraustą objektą arba pasikeitus apdrausto objekto savininkui, teisės ir pareigos pagal draudimo sutartį pereina naujam objekto savininkui, tačiau su sąlyga, jei apie draudėjo pasikeitimą informuojamas draudikas bei iš esmės nepasikeičia rizikos aplinkybės. Naujasis objekto savininkas privalo raštu pranešti draudikui apie nuosavybės teisės perėjimą per 48h.

§ 9. Apdrausti interesai

1. Draudėjo turtiniai interesai gali būti apdrausti nauja arba rinkos verte (10 paragrafas).
  - 1.1. Nauja vertė – tai pinigų suma, kurios reikėtų tokių pat fizinių ir eksploatacinių savybių naujam turtui sukurti ar pagaminti.

- 1.2. Rinkos vertė – tai pinigų suma, už kurią galėtų būti parduotas turtas, turtui patekus į rinką, sudarius tiesioginį komercinį sandorį tarp norinčių turtą parduoti ir norinčių turtą pirkti asmenų, jei abi šalys veiktų dalykiškai, be prievartos ir nesąlygojami kitų sandorių bei interesų.
2. Jei draudimo sumos paskaičiavimo pagrindas yra nauja apdrausto daikto vertė – draudimas nauja verte – dalinių nuostolių atveju draudėjui kompensuojamos turto atstatymo išlaidos nauja verte, neišskaičiuojant daiktų nusidėvėjimo.
3. Jei draudimo sumos paskaičiavimo pagrindas yra apdrausto daikto rinkos vertė, dalinių nuostolių atveju draudėjui kompensuojamos turto atstatymo išlaidos išskaičiuojant daiktų nusidėvėjimą, išskyrus atvejus, kai raštu susitarta kitaip.
4. Draudimo objekto visiško sunaikinimo atveju, draudimo išmoka šio paragrafo 1.1. ir 1.2. atvejais lygi turto likutinei vertei įvykio dieną, iš jos išskaičiuojant likusių daiktų likučių vertę.

Likutinė vertė nustatoma išskaičiuojant atitinkamą nusidėvėjimą (amortizaciją) iš apdraustojo daikto naujos vertės

§ 10. Draudimo sumų apskaičiavimo tvarka. Draudimo vertė

1. Kiekvieno draudimo sutartyje nurodyto apdraustojo daikto draudimo suma turi atitikti draudimo vertę. Apdraustieji daiktai ir jų draudimo sumos nurodomi draudimo sutartyje. Už draudimo sumos apskaičiavimą atsako draudėjas.
2. Priklausomai nuo apdraustojo daikto gamybos metų ir faktinio nusidėvėjimo tikroji draudžiamo turto draudimo vertė yra:
  - 2.1. jei daikto nusidėvėjimas viršija 50% naujos daikto vertės - sutarties sudarymo dieną kaip draudimo suma galioja daikto rinkos vertė.
  - 2.2. jei daikto nusidėvėjimas neviršija 50% naujos daikto vertės - sutarties sudarymo dieną kaip draudimo suma galioja pagal įsigijimo kainoraščius apdrausto daikto nauja vertė, įskaitant įsigijimo išlaidas (pvz.: įpakavimo, vežimo, maitinimo, montavimo išlaidos);
    - a) jeigu apdraustojo daikto kainos kainoraščiuose nebėra, tai vadovaujamas paskutine kainoraštyje nurodyta naujo daikto kaina, įskaitant įsigijimo išlaidas; ši suma padidinama arba sumažinama, priklausomai nuo panašių daiktų kainų kitimo;
    - b) jei apdraustojo daikto kaina išvis nebuvo nurodyta kainoraštyje, tai vietoje jos galioja naujo daikto pirkimo ar pristatymo kaina, įskaitant įsigijimo išlaidas; ši suma padidinama arba sumažinama, priklausomai nuo panašių daiktų kainų kitimo;
    - c) jei neįmanoma nustatyti nei kainoraščio kainos, nei pirkimo ar pristatymo kainos, tai galioja išlaidų suma, kuri šiuo metu būtų reikalinga norint pagaminti tokios konstrukcijos ir matmenų daiktą;
3. Nustatant draudimo vertę į kainų nuolaidas yra neatsižvelgiama;
4. Jei draudimo sutarties galiojimo metu keičiasi apdraustų daiktų draudimo vertė, draudėjas, vadovaudamasis šio paragrafo 2.1 ir 2.2 punktais, privalo vertės pasikeitimus suderinti su draudimo suma.

Jei draudimo nauja verte draudimo suma yra mažesnė nei naujo daikto vertė, draudiminio įvykio atveju galioja draudimas sumažintomis sumomis (21 paragrafas 4 dalis).
5. Draudimo įmokos dydis apskaičiuojamas pagal draudimo sumą ir pasirinktą riziką. Gali būti taikoma draudimo įmokos tarifo nuolaida arba skaičiuojama papildoma įmoka, atsižvelgiant į draudimo sąlygas.
6. Išmokėjus draudimo išmoką, draudimo sumos nesumažėja.
7. Draudimo liudijime sumos gali būti nurodytos ir užsienio valiuta (Eurais arba JAV doleriais), tačiau visi atsiskaitymai tarp draudėjo ir draudiko vykdomi litais pagal Lietuvos banko oficialų kursą.

§ 11. Draudimo įmokos apskaičiavimo tvarka

Draudimo įmokos dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į draudimo sumą, draudimo objektą, pasirinktą riziką ir galiojimo teritoriją.

§ 12. Draudimo rizika ir jos padidėjimas; draudėjo ir draudiko teisės bei pareigos iki sutarties

1. Jeigu draudimo sutarties galiojimo metu iš esmės pasikeičia draudimo sutartyje numatytos aplinkybės, dėl kurių padidėja ar gali padidėti draudimo rizika, apie tai draudėjas privalo pranešti draudikui tuoj pat, kai apie tokius pasikeitimus jis sužinojo.
2. Draudikas, kuriam buvo pranešta apie draudimo rizikos padidėjimą, turi teisę reikalauti pakeisti draudimo sutarties sąlygas arba padidinti draudimo įmoką.
3. Jeigu draudėjas neįvykdo šio paragrafo 1 punkte nustatytos pareigos, draudikas turi teisę reikalauti nutraukti sutartį ir atlyginti nuostolius tiek, kiek jų nepadengia gautos draudimo įmokos.
4. Rizikos padidėjimu vadinami tie atvejai, kai draudėjo veikloje atsiranda nauja draudimo rizika.
5. Apie galimus draudimo rizikos padidėjimo atvejus draudikas privalo informuoti draudėją sudarydamas su juo draudimo sutartį.

§ 13. Draudimo įmokų mokėjimo pagrindai. Atsakomybė dėl mokėjimo terminų pažeidimų bei jų pasekmės

1. Draudimo įmokos mokėjimo pagrindas yra draudiko surašytas oficialus dokumentas – draudimo liudijimas (polisas). Draudimo įmoka – tai draudimo sutartyje numatyti privalomi mokėjimai už draudiminę apsaugą.
2. Draudimo rizikos padidėjimo atveju gali būti skaičiuojamas draudimo įmokos priedas.
3. Draudėjas gali pasirinkti draudimo įmokos mokėjimo būdą:
  - a) mokėti iš karto už visus draudimo metus;
  - b) mokėti kas pusmetį su 3% priedu;
  - c) mokėti kas ketvirtį su 5 % priedu.
4. Metinę draudimo įmoką arba jos dalį draudėjas privalo sumokėti per 14 kalendorinių dienų nuo draudimo sutarties pasirašymo dienos arba iki draudimo sutartyje nustatyto termino. Nesumokėjęs per šį terminą draudimo įmokos (išskyrus atvejį, kai draudimo sutarties įsigaliojimas siejamas su draudimo įmokos sumokėjimu), draudikas apie tai privalo pranešti draudėjui raštu, nurodydamas, jog, per 15 dienų nuo pranešimo gavimo draudėjui nesumokėjęs draudimo įmokos ar jos dalies, draudiko prievolės įvykus draudiminiam įvykiui mokėti draudimo išmoką vykdymas bus sustabdytas ir atnaujintas tik draudėjui sumokėjęs draudimo įmoką.
5. Jei sutartas mokėjimas dalimis, tai nesumokėtų įmokos dalių mokėjimas atidedamas iki draudimo sutartyje numatyto mokėjimo termino. Tačiau dalinės įmokos turi būti sumokėtos nedelsiant – per 3 kalendorines dienas – jeigu draudėjas uždelsia bent vienos draudimo įmokos dalies mokėjimą arba jei reikia mokėti draudimo išmoką. Atsitikus draudiminiam įvykiui, nesumokėtos draudimo įmokos dalys išskaičiuojamos iš draudimo išmokos.
6. Jeigu draudiminis įvykis įvyksta draudiko prievolės įvykus draudiminiam įvykiui mokėti draudimo išmoką vykdymo sustabdymo metu, tai draudikas neprivalo mokėti draudėjui draudimo išmokos.
7. Draudimo įmoka polise gali būti nurodoma Eurais arba JAV doleriais, tačiau visi mokėjimai vykdomi litais pagal Lietuvos banko oficialų kursą.

§ 14. Dvigubas draudimas ar draudimas padidintomis sumomis

1. Jeigu draudėjas sudarė ar ketina sudaryti kelias tų pačių objektų sutartis nuo tų pačių rizikų, tai jis nedelsdamas (per tris darbo dienas) privalo raštu pranešti draudikui apie kitą draudiką ir nurodyti draudimo sumą. Atsitikus draudiminiam įvykiui draudimo išmoka mažinama proporcingai draudiko prisiimtai rizikos daliai, kad bendra draudimo išmoka neviršytų bendro žalos dydžio.

2. Draudimas padidintomis sumomis galimas tik siekiant išvengti pinigų nuvertėjimo ir tada kai numatomas apdraudžiamojo objekto vertės padidėjimas, jeigu tai numatyta draudimo sutartyje.
3. Nustačius, kad draudimo sutartyje nurodyta draudimo suma viršija apdrausto objekto draudimo vertę draudimo sutarties sudarymo dieną, tai sutartis negalioja dėl tos draudimo sumos dalies, kuri viršija draudimo vertę. Tačiau išmokėta draudimo vertę viršijanti draudimo išmoka negali būti išieškota.
4. Jeigu draudimo suma buvo padidinta dėl draudėjo apgaulės, draudikas turi teisę reikalauti pripažinti draudimo sutartį negaliojančia ir atlyginti jam padarytus nuostolius, kiek jų nepadengia gauta draudimo įmoka.
5. Jeigu draudimo įmokos mokamos periodiškai ir, nustačius, kad draudimo sutartyje nurodyta draudimo suma viršija apdrausto objekto vertę draudimo sutarties sudarymo dieną, ir draudimo įmoka dar nėra visiškai sumokėta, likusi mokėti draudimo įmokos suma sumažinama proporcingai draudimo sumos sumažinimo dydžiui.

§ 15. Apdrausti interesai; draudimas kito asmens naudai

1. Apdrausti yra draudėjo turtiniai interesai.
2. Jeigu draudėjas nėra turto savininkas, tai tuo pačiu yra apdrausti ir savininko turtiniai interesai; 5 paragrafo 1 e) dalis lieka galioti nepakeista.

Draudimo apsauga lieka galioti ir tuomet, kai draudėjas po draudimo sutarties sudarymo perduoda nuosavybės teisę į apdraustą (-us) objektą (-us) tretiesiems asmenims. Jeigu draudėjas perleidžia apdraustą turtą, neperduodamas nuosavybės teisės į jį, tai to turto valdytojai arba naudotojai įgyja turto valdymo ar panaudojimo laikotarpiu visas draudėjo teises ir pareigas, išplaukiančias iš draudimo sutarties.

3. Jeigu draudėjas pardavė daiktą sau pasilikdamas nuosavybės teisę, tai tuo pačiu apdraudžiami ir pirkėjo turtiniai interesai. Tačiau draudikas neatlygina nuostolių, už kuriuos draudėjas prieš pirkėją atsako kaip tiekėjas (gamintojas ar komersantas) arba yra atsakingas pagal remonto užsakymą.
4. Jeigu draudėjas perdavė daiktą kitam asmeniui kaip nuomininkui, skolintojui ar saugotojui, tai apdraudžiami ir kitų asmenų turtiniai interesai.
5. Jeigu draudėjas apdraustą daiktą, kurį jis naudoja savo įmonėje arba perduoda kitiems asmenims (4 punktas), pagamino pats, tai draudikas nekompensuoja nuostolių, už kuriuos paprastai įsigyjant daiktą turėtų atlyginti tiekėjas (gamintojas ar komersantas).
6. Jeigu pagal 2 - 4 punktus egzistuoja draudimas kito asmens sąskaita, draudėjas gali, net jeigu jis ir neturi draudimo liudijimo, savo vardu disponuoti kito asmens teisėmis neturint jo sutikimo, ypač reikalauti draudimo išmokėjimo ir perduoti kito asmens teises. Tačiau prieš atlyginant nuostolius draudikas gali reikalauti įrodymų, kad kitas asmuo su tuo sutiko.

Kitas asmuo negali disponuoti savo teisėmis, net jeigu jis ir turi draudimo liudijimą. Tik draudėjui pritarus jis gali reikalauti draudimo išmokos.

§ 16. Draudimo objekto pakeitimas

Jei draudėjas vietoje sutartyje nurodyto daikto gauna kitą techniškai lygiavertį jam, tai po atitinkamo draudėjo pranešimo iki naujos draudimo sutarties sudarymo ar derybų pabaigos galioja laikinasis draudimas, tačiau ne ilgiau kaip tris mėnesius. Laikinasis draudimas nustoja galiojės, jei, draudikui pareikalavus, iki nustatytų terminų (13 paragrafas) nesumokama įmoka.

Draudiminio įvykio atveju draudimo išmoka nustatoma pagal 21 paragrafo nurodymus.

§ 17. Ikisutartinės Draudiko ir Draudėjo teisės ir pareigos

1. Draudiko teisės ir pareigos:
  - a) Draudikas turi teisę reikalauti iš asmens, ketinančio sudaryti mobilių mašinų ir aparatų draudimo sutartį, pateikti reikalingą informaciją apie apdraudžiamą objektą, jeigu ši informacija yra susijusi su draudimo sutartimi.

- b) Draudikas privalo supažindinti draudėją su mobilių mašinų ir aparatų draudimo taisyklėmis, draudimo įmokų dydžiais ir kita sutarčiai vykdyti reikalinga informacija bei išduoti draudimo liudijimą (polisą) kartu su draudimo rūšies taisyklių kopija.
  - c) Draudikas turi teisę atsisakyti sudaryti mobilių mašinų ir aparatų draudimo sutartį, nenurodydamas priežasčių.
2. Draudėjo teisės ir pareigos:
- a) pateikti draudikui teisingą informaciją apie apdraudžiamą ar apdraustą turtą;
  - b) suteikti draudikui galimybę nevaržomai apžiūrėti draudžiamus ir apdraustus objektus bei vykdyti draudiko nurodymus dėl turto apsaugos pagerinimo, kad būtų sumažinta draudimo rizika;
  - c) pateikti draudikui teisingą informaciją apie sudarytas arba ketinamas sudaryti to paties objekto draudimo sutartis;
  - d) prieš sudarant draudimo sutartį suteikti draudikui visą žinomą informaciją apie aplinkybes, galinčias turėti esminės įtakos draudiminio įvykio tikimybei ir galimų nuostolių dydžiui;

§ 18. Draudėjo ir draudiko teisės bei pareigos sutarties galiojimo metu

1. Draudiko pareigos:
- a) įvykus draudimui įvykiui Draudimo įstatyme ir šiose taisyklėse nustatyta tvarka bei terminais išmokėti draudimo išmoką;
  - b) atlyginti šiose taisyklėse nurodytas gelbėjimo, žalos mažinimo ir kitas išlaidas;
  - c) draudėjui pareikalavus ir apmokėjus, išduoti draudimo liudijimo dublikatą ar kitus draudimo sutarties sudarymą patvirtinančius dokumentus;
  - d) neskelbti gautos vykdant draudimo sutartį informacijos apie draudėją ar kitus asmenis, jų turtingumą, išskyrus įstatymų numatytus atvejus.
2. Draudėjo pareigos:
- a) draudimo sutartyje numatytais terminais mokėti draudimo įmokas;
  - b) įvykus draudimui įvykiui imtis būtinų priemonių turtui gelbėti, laikytis draudiko nurodymų, jeigu tokie nurodymai buvo gauti;
  - c) pateikti draudimo įmonei jos nustatytą informaciją apie apdraudžiamą ar apdraustą objektą;
  - d) pateikti informaciją apie sudarytas arba ketinamas sudaryti to paties objekto sutartis nuo tų pačių rizikų;
  - e) pateikti draudimo įmonei visus su draudiminiu įvykiu susijusius dokumentus ir informaciją;
  - f) laikytis visų sutartų saugumo priemonių;
  - g) savo sąskaita imtis visų reikalingų saugumo priemonių ir vykdyti prideramus draudiko pasiūlymus, kad išvengtų nuostolių, bei laikytis įstatymo nuostatų ir gamintojų rekomendacijų.
  - h) nedelsdamas, ne vėliau, kaip per 48h, raštu informuoti draudiką apie rizikos padidėjimą.
  - i) pateikti draudimo įmonei visus su draudiminiu įvykiu susijusius dokumentus ir leisti draudikui nevaržomai tirti nuostolių priežastis ir jų dydį;
  - j) raštu per 3 dienas nuo sandorio sudarymo dienos informuoti draudiką jeigu apdraustojo turto nuosavybės teisė pereina kitam asmeniui, o taip pat sudarant sandorį perduoti visą draudimo sutartį naujajam turto savininkui.
3. Draudiko teisės:
- a) atsižvelgdamas į naujai atsiradusias aplinkybes, apie kurias raštu informavo draudėjas, turi teisę reikalauti pakeisti draudimo sutarties sąlygas arba padidinti draudimo įmoką;

- b) jeigu draudėjas nesutinka pakeisti draudimo sutarties sąlygų ar mokėti didesnės draudimo įmokos (padidėjus rizikai), draudikas turi teisę kreiptis į teismą dėl draudimo sutarties nutraukimo ar pakeitimo iš esmės pasikeitus aplinkybėms;
- c) jei draudėjas nustatytu laiku (nurodytu §18 punkte 2h) nepraneša apie draudimo rizikos padidėjimą, tai draudikas turi teisę reikalauti nutraukti sutartį ir atlyginti nuostolius tiek, kiek jų nepadengia gautos įmokos, išskyrus tuos atvejus, kai išnyko aplinkybės, galėjusios sukelti draudimo rizikos padidėjimą;
- d) prieš sudarant draudimo sutartį draudikas turi teisę apžiūrėti draudžiamą turtą, o jeigu reikia, savo lėšomis paskirti ekspertizę jo vertei nustatyti;

§ 19. Draudėjo pareigos įvykus draudimui įvykiui

1. Atsitikus draudimui įvykiui, draudėjas privalo:
  - a) nedelsdamas, per vieną darbo dieną, raštu informuoti draudiką apie įvykį;
  - b) pagal galimybę stengtis išvengti ar sumažinti nuostolius bei laikytis draudiko nurodymų; draudikas, esant galimybei, turi teikti tokius nurodymus;
  - c) draudikui pareikalavus, leisti jam atlikti bet kuriuos įmanomus nuostolių priežasčių, jų dydžio nustatymo tyrimus; suteikti, prireikus ir raštu, visą su įvykiu susijusią informaciją bei reikalingus įrodymus;
  - d) nevykdyti jokios veiklos draudimo įvykio vietoje kol ją apžiūrės draudikas, nebent:
    - būtina įsikišti dėl įmonės funkcionavimo ar saugumo sumetimų;
    - įsikišimas gali sumažinti nuostolių dydį;
    - draudikas tam pritarė;
    - apžiūrėjimas nebuvo atliktas nedelsiant, mažiausiai per tris darbo dienas po pirmųjų nuostolių atsiradimo.
  - e) Vagystės ar autoavarijos atveju nedelsiant informuoti policiją apie įvykį, o apie gaisrą ar sprogimą priešgaisrinės saugos tarnybą.

Tačiau apgadintas dalis draudėjas privalo išsaugoti kol jas apžiūrės draudikas, net jeigu dėl šiose skyriuose nurodytų priežasčių nebuvo galima palikti nepakeistos draudiminio įvykio vietos.

2. Draudėjas, įvykus draudimui įvykiui, privalo laikytis draudiko nurodymų ir veikti siekdamas sumažinti žalą ar stengtis jos išvengti. Jeigu draudėjas sąmoningai nevykdo šios pareigos tai draudikas turi teisę neatlyginti tos žalos dalies, kuri atsirado dėl pareigų nevykdymo.
3. Jeigu trečiasis asmuo pagal 5 paragrafo punktą 1 e) paneigia savo atsakomybę, tai draudikas visų pirma moka draudimo išmokas. Jei išmokėjus draudimo išmoką paaiškėja, kad už šiuos nuostolius atsako trečiasis asmuo, nors jis su tuo ir nesutinka, tai draudimo išmokos draudėjui vis tiek išlieka.

Draudėjas, vadovaudamasis draudiko nurodymais bei pastarojo sąskaita, privalo neteisminiu arba teisminiu būdais pareikšti pretenzijas.

Jei trečiasis asmuo atlygina draudėjui nuostolius, tai draudimo išmokos grąžinamos draudikui.

§ 20. Žalos nustatymo tvarka

1. Gavęs pranešimą apie draudiminį įvykį, draudikas arba jo įgaliotas atstovas, jei yra būtinybė, nedelsdamas (vėliausiai per tris darbo dienas) atvyksta į draudimo vietą ir kartu su draudėju arba įgaliotu atstovu nustato žalos priežastį ir dydį.
2. Draudėjas ir draudikas gali susitarti, kad draudiminio įvykio atveju nuostolių dydį bei priežastį nustatytų ekspertai.

Atskirai susitarus ekspertizės metu gali būti išnagrinėtos kitos faktinės prielaidos, susijusios su nuostolių atlyginimo pretenzijomis bei draudimo išmokos dydžiu.

Draudėjas taip pat gali ir vienašališkai reikalauti ekspertų dalyvavimo.

3. Ekspertų veiksmais laikoma:
  - a) kiekviena šalis raštu nurodo savo ekspertą. Nurodžiusi savąjį, ji gali raštu reikalauti skirti antrąjį. Jeigu, gavusi šį reikalavimą antroji šalis per dvi savaites nepaskiria savojo, tai reikalaujanti šalis jo skyrimo teisę gali perleisti ekspertinei organizacijai, kuriai priklauso pirmasis ekspertas. Pateikiant reikalavimą nurodoma ši aplinkybė.
  - b) abu ekspertai, prieš pradėdami tirti įvykio vietą, skiria (nurodydami raštu) trečiąjį ekspertą vyriausiuoju arbitru. Jeigu jie nesutaria dėl vyriausiojo arbitro skyrimo, tai, pateikus vienai iš šalių reikalavimą raštu, vyriausiasis arbitras skiriamas ekspertinės organizacijos.
  - c) draudikas ar draudėjas negali ekspertais skirti asmenų, esančių draudėjo ar draudiko konkurentais arba turinčių su jais ilgalaikių verslo ryšių, be to, asmenų, dirbančių su konkurentais ar verslo partneriais arba kitaip su jais susijusių.
Tai galioja ir skiriant vyriausiąjį ekspertą.
4. Ekspertų išvadose turi būti nurodyta:
  - a) kas ir kiek sunaikinta ar apgadinta;
  - b) atstatymo išlaidos (22 paragrafo 2 punktas);
  - c) likutinė vertė (21 paragrafo 3 punkto 2 dalis);
  - d) išlikusių medžiagų (22 paragrafo 1 ir 10 punktai) ar likučių (22 paragrafo 8 punktas) vertė;
  - e) tiesioginės ir papildomos išlaidos;
  - f) susidariusios išlaidos, kurios apdraustos pagal 3 paragrafo 5 punktą;
  - g) kitokio pobūdžio su žala susijusio tyrimo išvados.
5. Savo išvadas ekspertai perduoda abiem šalims vienu metu. Jei jos skirtingos, tai draudikas nedelsdamas perduoda jas vyriausiajam ekspertui. Pastarasis priima sprendimus ginčytiniais klausimais dėl ekspertų išvadų ir perduoda savo sprendimą kartu abiem šalims.
6. Kiekviena šalis apmoka savo nurodyto eksperto išlaidas. Išlaidas už vyriausiojo eksperto paslaugas apmoka šalys per pusę.
7. Jei neįrodoma, kad ekspertų ar arbitrų išvados aiškiai neatitinka tikrovės, tai jos yra abiem šalims įpareigojančios.
8. Ekspertizė neatleidžia draudėjo nuo jo pareigų, nustatytų šių taisyklių 19 paragrafo 1 punkte.

§ 21. Draudimo išmokos dydis; draudimas sumažintomis sumomis

1. Jei draudimo suma yra nauja vertė (10 paragrafo 2.2 punktas):
  - 1.1. už dalinius nuostolius atlyginama atitinkamai pagal 22 paragrafo 1, 2, 4 - 7 ir 9 punktus;
  - 1.2. už visišką sunaikinimą - pagal 22 paragrafo 8 punkto 1 pastraipą ir 9 punktą.
2. Jei draudimo suma yra rinkos vertė (10 paragrafo 2.1 punktas):
  - 2.1. už dalinius nuostolius atlyginama atitinkamai pagal 22 paragrafo 2, 4 - 7, 9 ir 10 punktus;
  - 2.2. už visišką sunaikinimą - pagal 22 paragrafo 8 punkto 1 pastraipą ir 9 punktą.
3. Daliniai nuostoliai yra tokie, kai atstatymo išlaidos (žr. 22 paragrafo 2 punktą), įskaitant senų medžiagų (likučių) vertę, neviršija apdraustojo daikto likutinės vertės draudiminio įvykio dieną. Jei atstatymo išlaidos yra didesnės nei likutinė vertė, tai apdraustasis daiktas laikomas visiškai sunaikintu.
Likutinė vertė nustatoma išskaičiavus atitinkamą nusidėvėjimą (amortizaciją) iš apdraustojo daikto naujos vertės (žr. 10 paragrafo 2 punkto 2.2).
4. Jeigu draudiminio įvykio atveju apdraustojo daikto draudimo suma mažesnė nei nustatyta tuo metu draudimo vertė (draudimas sumažintomis sumomis), tai kompensuojama tik dalis pagal 22 paragrafo nustatytos sumos, proporcingai draudimo sumos ir draudimo vertės santykiui.

5. Daiktai, kurie apdrausti skirtingomis draudimo sutarties pozicijomis, vienu vienetu nelaikomi net ir tada, kai jie ekonomiškai vienas su kitu susiję.
6. Draudikas neišmoka draudimo išmokų už draudėjo finansinius nuostolius, ypač sutarties nevykdymo baudų, žalos atlyginimų tretiesiems asmenims, išlaidų atsarginiams prietaisams ir nuostolių dėl įrenginio nenaudojimo.

§ 22. Draudimo išmokų skaičiavimo tvarka

1. Jei draudimo suma yra nauja vertė (10 paragrafo 2.2. punktas), dalinių nuostolių atveju kompensuojamos atstatymo išlaidos, atskaičius likusią medžiagų vertę.
2. Atstatymo išlaidos yra tos, kurios būtinos ankstesnei paruošto eksploatuoti daikto būklei atstatyti, būtent:
  - a) išlaidos už atsargines dalis ir medžiagas, reikalingas remontui atlikti, už dalis pagal 3 paragrafo 3 punkto c) ir d) dalis, tačiau atskaičius vertės padidėjimą dėl kokybės pagerinimo, ir tik tuomet, kai atstatant daiktą dalys buvo sugadintos ar sunaikintos ir todėl turi būti atnaujintos;
  - b) atlyginimų ir su jais susijusios išlaidos, tai pat atlyginimo priedai ir papildomos išlaidos dėl tarifinių priedų už viršvalandžius bei dėl darbo sekmadieniais, naktimis ir švenčių dienomis;
  - c) demontavimo ir surinkimo išlaidos;
  - d) transportavimo išlaidos, įskaitant galimas papildomas išlaidas dėl skubaus pervežimo;
  - e) išlaidos, reikalingos duomenims iš naujo gauti (3 paragrafo 2 punkto d) dalį);
  - f) apdraustojo daikto valymo, tvarkymo, reikalui esant – jo dalių nukenksminimo išlaidos, taip pat dalių sunaikinimo, jų sandėliavimo ir išvežimo į artimiausią pritaikytą sąvartyną išlaidos, tačiau neįtraukiamos išlaidos, už kurias atsako tiekėjas ar pardavėjas;
  - g) kitos atstatyti reikalingos išlaidos, tačiau ne šio paragrafo 3 ir 4 punktais išvardintosios.
3. Jeigu pagal 3 paragrafo 5 punkto nuo a) iki d) dalis yra apdraustos tvarkymo ir atliekų pašalinimo, grunto nukenksminimo, judėjimo ir apsaugos išlaidos, taip pat išlaidos pervežant oro transportu, tai draudikas moka draudimo išmoką, viršijančią sumą pagal 2 punktą.
4. Atstatymo išlaidos nėra:
  - a) einamojo remonto ar kitos panašaus pobūdžio išlaidos, kurios nepriklausomai nuo draudiminio įvykio vis tiek būtų reikalingos;
  - b) papildomos išlaidos dėl pakeitimų ir pagerinimų, kurie nesusiję su atstatymu po draudiminio įvykio;
  - c) išlaidos dėl atstatymo savo jėgomis, jeigu šios išlaidos nebūtų susidariusios atstatant kitomis jėgomis;
  - d) negautas pelnas, kai atstatoma savo jėgomis;
  - e) papildomos išlaidos dėl pagalbinio ar laikino atstatymo;
  - f) išlaidos darbams, kurie, nors ir būtini, tačiau atliekami ne apdraustajam daiktui atkurti.
5. Atsiradus 3 paragrafo 4 punkte paminėtų įrenginių dalių, taip pat vidaus degimo variklių, akumuliatorių baterijų ar vamzdžių nuostoliams, iš atstatymo išlaidų išskaičiuojama suma, kurios dydis nustatomas pagal šių dalių vertę prieš pat atsitinkant draudiminių įvykiui. Pažeidus cilindų blokus, cilindų įdėklus, stūmoklius, jų žiedus vožtuviniuose varikliuose jis sudaro 10 % per metus, tačiau ne daugiau kaip 50 %, transporteriams - taip pat 10 %, tačiau pradėdant nuo šeštų eksploatacijos metų tik 5 % per metus.
6. Jeigu pažeistos dalys yra keičiamos, nors ir galima jas remontuoti nepažeidžiant saugios eksploatacijos taisyklių, tai draudikas atlygina išlaidas, kurios būtų reikalingos sugadintiems daiktams remontuoti, tačiau ne didesnes kaip su keitimu susijusias išlaidas.

7. Jeigu pakeičiamas konstrukcinis vienetas, pvz. variklis, pavarų dėžė arba kitas struktūrinis elementas, tai jame kartu su apgadintomis beveik visais atvejais yra ir neapgadintų dalių. Tokiu atveju draudimo išmoka mažėja pagal nepažeistų dalių vertę. Tačiau į tai neatsižvelgiama, kai išlaidos, kurios būtų reikalingos apgadintoms dalims remontuoti, viršija konstrukcinio vieneto pakeitimo išlaidas.
8. Draudimo objekto visiško sunaikinimo atveju draudimo išmoka lygi likutinei vertei (21 paragrafo 3 punkto 2 dalis), iš jos išskaičiuavus likusių daiktų likučių vertę.
Jeigu pagal 3 paragrafo 5 punkto nuo a) iki c) dalis yra apdraustos tvarkymo ir atliekų pašalinimo, grunto nukenksminimo, judėjimo ir apsaugos išlaidos, tai draudikas pagal pirmos rizikos draudimą moka draudimo išmoką viršijančią sumą, nurodytą šio punkto pirmoje dalyje.
9. Iš pagal 1, 2, 4 - 7 punktus bei 8 punkto 1 pastraipą nustatytos draudimo išmokos sumos kiekvieno draudiminio įvykio atveju išskaičiuojama sutarto dydžio išskaita (franšizė).
Išskaita išskaičiuojama kiekvieno draudiminio įvykio atveju, jeigu yra keli tarpusavyje nesusiję draudiminiai įvykiai. Bet jeigu nuostoliai, susiję su apdraustuoju daiktu, susidaro dėl tos pačios priežasties, tai išskaita išskaičiuojama tik vieną kartą.
Išskaita gali būti išreikšta absoliučiu skaičiumi ir/arba procentais nuo žalos dydžio.
Kai procentais išreikšta išskaita yra mažesnė nei absoliučiu skaičiumi kitoms žalomis sutartyje nurodyta išskaita, tai tuomet taikoma absoliučiu skaičiumi išreikšta išskaita.
Jei vieno draudiminio įvykio atveju yra apgadinama daugiau nei vienas draudimo liudijimu apdraustų daiktų, tokiu atveju išskaičiuojama tik viena didžiausia pažeistiems daiktams taikytina išskaita.
10. Jei draudimo suma yra rinkos vertė (10 paragrafo 2.1. punktas), dalinių nuostolių atveju po draudiminio įvykio pažeistas dėvėtas dalis keičiant naujomis dalimis, atskaičiuojamas jų nusidėvėjimas, išskyrus atvejus, kai raštu susitarta kitaip. Visais išmokų atvejais atskaičiuojama likusių medžiagų ar dalių vertė.

§ 23. Draudimo išmokos mokėjimo terminai

1. Draudimo išmoka privalo būti išmokėta ne vėliau kaip per 30 dienų nuo tos dienos, kai gaunama visa informacija, reikšminga nustatant draudiminio įvykio faktą, aplinkybes ir pasekmes bei draudimo išmokos dydį. Mokant draudimo išmoką, išskaičiuojamos nesumokėtos draudimo išmokos.
2. Jei įvykis yra draudiminis, o draudėjas ir draudikas nesutaria dėl draudimo išmokos dydžio, draudėjo pageidavimu draudikas privalo išmokėti sumą, lygią šalių neginčijamai draudimo išmokai, jei tikslus žalos dydžio nustatymas užsitęsia ilgiau kaip 3 mėnesius.
3. Draudikas gali atidėti draudimo išmokos mokėjimą, kol nesibaigia administracinis ar teisminis procesas dėl draudiminio įvykio, iškeltas draudėjui ar jo atstovams.
4. Mokėjimų terminai, numatyti 1 punkte gali būti sustabdomi iki tol, kol nebus kol nebus dėl draudėjo kaltės apskaičiuota arba nustatyta draudimo išmoka.
5. Draudikas gali atidėti mokėjimą iki teismo proceso pabaigos, jei draudėjui ar vienam iš jo atstovų dėl draudiminio įvykio iškelta civilinė ar baudžiamoji byla, juridškai svarbi nuostolių atlyginimo pretenzijoms.
6. Tik su draudiko pritarimu nuostolių kompensavimo pretenzijos prieš išmokėjimo terminą gali būti perleistos kitam asmeniui.

§ 24. Draudimo išmokos sumažinimas ir jos nemokėjimo pagrindai

Draudikas turi teisę sumažinti arba atsisakyti išmokėti draudimo išmoką:

- a) jeigu draudiminis įvykis atsitiko dėl draudėjo ar naudos gavėjo tyčios, išskyrus atvejus, kai tyčiniai veiksmai ar neveikimas yra socialiai vertingi (būtinoji gintis, pilietinės pareigos atlikimas ir kt.);
- b) jeigu draudėjas bando suklaidinti draudiką klastodamas faktus, kurie turi įtakos draudimo išmokos pagrindui ir dydžiui nustatyti;

- c) jei draudėjas gavo visą ar dalinį žalos atlyginimą iš trečiojo asmens, kalto dėl padarytos apdrausto turto žalos;
- d) jei žala atsirado dėl to, kad draudėjas sąmoningai nesiėmė jam prieinamų protingų priemonių šiai žalai sumažinti.

§ 25. Sutarties pakeitimo ir nutraukimo sąlygos. Pranešimų pateikimo forma

- 1. Visi sutarties papildymai atliekami pridedant prie jos atitinkamus priedus. Priedas įsigalioja nuo jame nurodytos datos ir pasirašius jį draudikui ir draudėjui bei sumokėjus papildomą draudimo įmoką.
- 2. Visi draudėjo ir draudiko pranešimai bei paaiškinimai, minimi šiose draudimo taisyklėse, pateikiami raštu.
- 3. Draudėjas turi teisę nutraukti draudimo sutartį apie tai raštiškai įspėdama kitą šalį ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki numatytos sutarties nutraukimo dienos.
- 4. Kai sutartis nutraukiama draudėjo iniciatyva, tai draudėjui gražinama draudimo įmoka už likusį jos galiojimo laiką, išskaičiavus sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidas iki 30% nuo draudimo įmokos bei pagal tą sutartį mokėtas sumas.
- 5. Sutarties šalys, kai joms tapo žinoma apie draudimo sutarties pažeidimus, turi teisę ją nutraukti:
  - a) kai sutartis nutraukiama draudėjo reikalavimu, draudimo įmonei (nustačius jos kaltę) pažeidus jos sąlygas, draudėjui gražinama draudimo įmoka už likusį sutarties galiojimo laiką;
  - b) kai sutartis nutraukiama draudimo įmonės reikalavimu draudėjui (nustačius jo kaltę) pažeidus jos esmines sąlygas, draudėjui draudimo įmoka negražinama.

§ 26. Sutarties nutrūkimas ir negaliojimas

- 1. Sutartis nutrūksta:
  - a) jei draudėjui nesumokėjus draudimo įmokos, draudimo apsaugos sustabdymas tęsiasi ilgiau negu 3 mėnesius. Tokiu atveju draudikas turi teisę vienašališkai nutraukti draudimo sutartį. Draudikas, šiuo pagrindu nutraukęs draudimo sutartį, turi teisę į iki sutarties nutraukimo nesumokėtas draudimo įmokas, tarp jų ir įmokas, tenkančias draudimo apsaugos sustabdymo laikotarpiui.
- 2. Sutartis negalioja, jeigu:
  - a) ji sudaryta po draudiminio įvykio, išskyrus atvejus, jog draudimas taikomas ir draudiminiams įvykiams, įvykusiems iki draudimo sutarties įsigaliojimo;
  - b) yra kiti sandorių negaliojimo pagrindai, nustatyti Lietuvos Respublikos Civiliniame kodekse.
- 3. Jeigu po draudimo sutarties sudarymo nustatoma, kad draudėjas suteikė draudikui žinomai melagingą informaciją apie esmines aplinkybes, tai draudikas turi teisę reikalauti pripažinti draudimo sutartį negaliojančia, išskyrus atvejus, kai nuslėptos aplinkybės išnyko iki draudiminio įvykio ar neturėjo jam įtakos.
- 4. Sutartis, sudaryta apgaulės būdu, ir po draudiminio įvykio gali būti teismine tvarka pripažįstama negaliojančia.

§ 27. Atsakomybė už draudimo taisyklių pažeidimus

- 1. Sutarties šalys, pažeidusios draudimo sutarties sąlygas, atsako įstatymų nustatyta tvarka.
- 2. Draudėjas ar draudimo įmonė laikomi pažeidusiais sutarties sąlygas tik nustačius jų kaltę.
- 3. Draudėjas laikomas atsakingu už sutarties pažeidimus ir tais atvejais, kai pareigas, išplaukiančias iš sutarties vykdymo, pažeidžia asmenys, susiję darbo santykiais su draudėju ar veikiančiais kaip draudėjo atstovai.

§ 28. Ginčų tarp draudėjo ir draudiko sprendimo tvarka

1. Ginčai, kylantys dėl sutarties, sprendžiami derybomis. Jeigu nepavyksta susitarti, ginčai sprendžiami Lietuvos Respublikos teismuose.
2. Visais šiose taisyklėse ir sutartyse nereguliuotais atvejais taikomos Draudimo įstatymo ir kitų teisės aktų normos.

§ 29. Agentų įgaliojimai

Draudiko agentas tik tuomet įgaliotas priimti draudėjo parodymus ir pareiškimus, jeigu jis tarpininkauja sudarant draudimo sutartį arba ją kuruoja.

§ 30. Draudiko teisių ir pareigų pagal draudimo sutartį perleidimas

1. Draudikas, ketinantis perleisti savo teises ir pareigas pagal draudimo sutartis kitam ar kitiems draudikams, privalo apie šį ketinimą paskelbti dviejuose dienraščiuose, platinamuose visoje Lietuvos Respublikoje. Po paskelbimo dienraščiuose draudikas apie savo ketinimą prieš du mėnesius asmeniškai raštu privalo informuoti kiekvieną draudėją. Dienraščių ir rašytinės informacijos skelbimuose draudikas privalo draudėjui nurodyti laikotarpį (ne trumpesnį kaip du mėnesiai), per kurį draudėjas turi teisę pareikšti draudikui savo prieštaravimą raštu dėl ketinimo perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartį.
2. Pasibaigus 2 mėnesių įspėjimo laikotarpiui, draudikas privalo kreiptis į Priežiūros tarnybos valdybą dėl leidimo perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartis išdavimo.
3. Draudikas turi teisę perleisti savo teises ir pareigas pagal draudimo sutartį kitam ar kitiems draudikams tik gavęs Priežiūros tarnybos valdybos leidimą.
4. Priežiūros tarnybos valdybos leidimas perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartis skelbiamas „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai.“
5. Jeigu draudėjas raštu pateikia prieštaravimą dėl draudiko ketinimo perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartį kitam arba kitiems draudikams, tai draudimo sutartis nutraukiama anksčiau laiko. Draudikas prieš 30 kalendorinių dienų praneša draudėjui apie tai raštu. Draudėjui gražinama įmoka už likusį sutarties galiojimo laikotarpį.

§ 31. Baigiamoji pastaba

Jei draudimo sąlygose nėra nieko, prieštaraujančio teisiniams aktams, tai galioja draudimo sąlygos.

Generalinis direktorius

Saulius Jokubaitis